

[Horn.]

øvrige byer, som har statsgymnasium — sådan som det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) gjorde opmærksom på. Også jeg mener, at vi må nå frem til en reform på dette område. Jeg er klar over, at man ikke kan skabe en sådan reform fra den ene dag til den anden, men når vi er enige om, at alle de børn, som ønsker det, skal have mulighed for at deltage i undervisningen i eksamensmellemskolen og højere op i gymnasieskolen, må vi også kunne blive enige om en ligelig fordeling af de økonomiske byrder ved eksamensmellemskolen og gymnasieskolen, og her mangler vi jo en retfærdig ordning.

Jeg skal ikke komme ind på detaljer, men for at give et indtryk af, hvad det drejer sig om, vil jeg nævne, at den fordel, som byer med statsgymnasium, bl. a. hovedstadskommunerne, ikke alene København, men også Frederiksberg og Gentofte, har haft i årene fra 1919 til dato, andrager omkring 100 mill. kr. eller vel nærmest lidt mere; der foreligger ikke beregning over, hvor meget ordningen betyder, men det er en væsentlig fordel, disse byer har, og som den øvrige del af landet må betale sin del af.

Nu kan man spørge: Vil en sådan reform ikke betyde, at staten påføres nye store udgifter? Jeg mener egentlig ikke, at det behøver at betyde nye udgifter for staten, for med den udvikling, vi har gennemlevet, og som yderligere vil fortsætte, bl. a. efter den glidebane, København har lavet for sine elevs indgang i eksamensmellemskolen, må man overveje, om det tidspunkt, da staten træder ind med at betale omkostningerne for børnene i eksamensskolen, skal være det, vi har nu, eller om det skal rykkes op til at begynde ved tredje eller fjerde mellemskoleklasse. For i det øjeblik landkommunerne har deres skolevæsen udbygget, så at der bliver let adgang for enhver, uanset bopæl, til at komme i eksamensmellemskolen, er der anledning til at spørge, om ikke kommunerne må bære udgifterne til de underste klasser, så at staten kun bærer udgifterne til de øverste klasser med de børn, der har evne til at gå videre.

Nu er der jo ikke mulighed for 1-2-3 at skabe en virkelig retfærdig reform, men jeg vil gerne pege på, at der i 1943 blev nedsat

det udvalg, som jeg før omtalte, til at se på fordelingsforholdet med hensyn til tilskud fra staten til kommunerne. Nu kender jeg ikke kommissoriet, men der er onde tunger, der siger, at man skulle undgå at røre ved København, fordi man endnu en gang skulle forsøge at lave en særstilling for den.

Jeg forstod på undervisningsministerens udtalelser under finanslovdebatten, at udvalget er ved at afslutte sit arbejde, og jeg henstiller til den højtærede minister, at udvalget gør sit arbejde færdigt så tidligt, at dette kan afsluttes, inden folketinget tager sommerferie. Jeg vil gå ud fra, at dette udvalgs arbejde må resultere i en rimelig byrdefordeling, som jeg her har påvist er i allerhøjeste grad tiltrængt, og jeg mener heller ikke, det vil komme til at koste staten væsentligt mere, måske vil det endogså blive billigere. Der rejser sig det spørgsmål, om de byer, der har fået statsskoler, ikke skal give et bidrag til staten, svarende til det beløb, kommuner, som ikke har statsskoler, udreder til deres skoler. Der må naturligvis foretages en række økonomiske beregninger; formodentlig er de allerede foretaget i det pågældende udvalg. Jeg henstiller, at man søger dette arbejde afsluttet, så man kan tage sagen op, som det også ønskes af det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre).

Hjortnæs: Jeg er selvfølgelig en af dem, der med glæde ser alle mulige fremskridt på lovgivningens område, som kan bidrage til demokratisering af den videregående uddannelse.

Når jeg tager ordet, er det i anledning af det ærede medlem hr. Søren Olesens udtalelse om, at man i Vendsyssel har klarlagt gymnasiespørgsmålet selv. Det er rigtigt, at man f. eks. i Hjørring gennem århundredet har haft skoler for en videregående uddannelse. Man har f. eks. haft en latinskole i 200 år indtil 1739, hvorefter man en overgang stod uden gymnasium. Senere har man oprettet et kommunalt gymnasium, men nu er man i den situation, at man ikke rigtig ved, hvordan man skal klare forholdene fremefter. I Hjørring byråds sidste møde var man inde på, at det, fordi man ikke har plads, måske kunne blive nødvendigt at sige nej til elever fra hele det opland, som hidtil har kunnet søge en